

o noveji dōbi preinačilo se je bilo v Marburgu, ne namenjam se zdaj; omenjam tukaj le ene naprave, ktera zanimala posebno je mene, ktera zanimati utegne tudi mnogo drugih književnikov. To je nova bukvarnica v gosposki ulici. Ustanovil jo je bil nedavno gospod Friderik Leyrer. Bukvarnica odlikuje se že od zunaj memogredočim po ugodnem izloženju vabivnih književnih izdelkov; vstopivši pak v bukvišče zagledamo kaj obilno skladišče novih bukev in časopisov: nemških, laških, slovenskih in jugoslovanskih sploh. Cena knjig je zmerna, obnašanje gosp. knjigarja in pomočnika njegovega do kupcov je uljudno in poslužljivo, tako, da radi zahajamo tje kupit potrebnih knjig. Tū premajajo se tudi naročila na nemške in slovenske bukve in časopise ter se doveršivajo točno po željah naročnikov; tudi vezanje knjig oskerbuje se tū. Pozvediti to-le utegne ugodno biti prijateljem književstva posebno v marburskem okrožju; mi pa priporočamo to knjigarno po lastnem običevanju ž njo v mnogih književnih zadevah. J. Š.

Iz nemških Rovt na Goriškem 20. apr. M. B. — Vem, da z naših hribov in pa od neučenega človeka ne bote pričakovali imenitnega dopisa. Da pa vendar vidite, da tudi pod snežnikom smo vaši pridni bravci, vam pošljem par verstic, ki naj vam kažejo, da nova svobodna obertnijska in kupčijska postava, ktero so nam „Novice“ oznanile, bo pri nas našla še golo ledino, ako je več takih ljudi, kakor je tisti mladi ferkolin, ki je z maslom kupčevati začel, pa je dve revne Krašovki, ki ste po stari navadi prišle les putra in jajc kupovat, da bi jih potem nesle v Terst naprodaj, pol ure zunaj vasí pričakal, ter eni jerbas z glave vergel in vso robo v blatu pomandral, druga mu je komaj vtekla. Kaj ne, da je ta gerdi nevošljivec bolj vstvarjen za černe bukve kakor za svobodno obertnijo? — Konec preteklega mesca smo pokopali 97 starega kmeta J. Valentinčiča, ki do zadnje ure zdrav in močan je še vse kmečke dela pridno opravljal.

Iz Komena na Goriškem 15. apr. A. B. — Letina se pri nas že na več strani rodovitna kaže. Včeraj je v Volčjem gradu poleg Komena prišlo tele na svet z dvema popolnoma izrašenima glavama; dali smo to redko prikazen v teržaški muzej. — Včeraj je tudi pri nas neka mlada žena trojčke, to je, troje fantov povila, kateri so še zdravi. Babica je tej materi v 3 letih 6 fantov prinesla: prvo leto 2, drugo 1, zdaj pa 3, — to dá 6. Obilen blagoslov Božji!

V Suhoru pri Metliki 15. aprila. — f — Hvaležnega serca slišimo, da tudi metliško okolico so vzeli naš deželni gospod deželni poglavar v svojo očetovsko skerb, ker tudi pri nas revščina in siromaščina nič manjša ni kot drugod po Dolenskem. Res, da je dolnja proti Metliki ležeča stran manj suše terpela, ker je v nedeljo po sv. Jakobu rahli dež žejno zemljo za silo napojil; tudi jo toča ni zadela kot gornje proti Novemu mestu ležeče vasí. Pri vsem tem pa je bila tudi tukaj letina tako revna, da imajo zdaj že tudi premožni gospodarji le v Karlovcu svojo zalogo in na metliškem tergu svoje kašče in shrambe. Koliko hujša pa se godí še le tistim gospodarjem, katerim je zraven červov in suše tudi še toča tolkla po polji in po vinskih goricah, in so mogli živeža kupovati že ob novini. Clo ob največjih svetkih sirote kruha nimajo! Prisiljeni so prodajati živino in najpotrebniše hišno orodje, da sebi in svoji družini prihranijo revno življenje. Gorje pa še le tistim, ki ničesa nimajo prodati! In kaj bo za naprej, ko so nekteri clo semensko zernje povžili? In če bi tudi po kakem dobrotniku semena *) dobili, kako bo rastlo siromakom, ki nimajo ni

ti ne živine, ni ti ne gnoja? K vsem tem je prišel še vinski dac, kateri se bo mogel odrajtovati že prihodnji mesec *); dasiravno so pri nas gospodarji res že prav redki, kateri bi imeli še kako kapljo vina. Nadloga je tedaj huda med nami, stiska velika! O da bi se pač tudi naših revnih seljanov usmilila blaga serca, in se jim odperle dobrotne roke!

Iz Ljubljane. Pretekli teden je bila v imenu dolenskih vinorejcev deputacija tukaj, ki je Njih eksc. deželnemu gospodu poglavarju izročila prošnjo za preklic ali saj za prenarodbo pretežavnega vinskega davka. Ravno v tem pa je bil cesarski ukaz razglašen, ktereza naznanja današnji „novičar“ iz Dunaja. — Gimnazijalni profesor gosp. Pogorelec je ob prestopu v pokojni stan prejel za zasluge velikoletnega učništva zlati križ s krono. — Z radostjo smo brali te dni v českem časniku „Lumir-u“ dopis iz Ljubljane, v katerem rodoljubni dopisnik med drugim tudi za naših 150.000 siromakov na Dolenskem in Notranjskem pomoči prosi in zlasti gosp. Tomè-tu, vodju praškega glediša, ki je nekda tudi ljubljansko gledišče upravljal, iskreno na serce govori, naj bi, kakor misli v prid ubogim Horvatom napraviti gledišno igro, jo napravil tudi kranjskim revežem. Bog daj! — Kakor slišimo, se pripravlja gospod Nedved zbirko najlepših starih cerkvenih českich pesem na svetlo dati. Bodo dobro došle! — Grozna novica, da so neki tukajšnji starši svojo 18 let staro hčer skozi 4 mesce v neki temni luknji brez snaženja zaperto imeli in ji le toliko jesti dali, da ni konca vzela, je osupnila celo mesto toliko bolj, ker so očma zaperli, dekle pa v bolnišnico dali. Kakor je že v majhnih mestih navada, se ni perve dni od ničesa družega govorilo, in vsak je vedil kaj novega, kaj hujega povedati; slišali pa so se vmes tudi glasi, ki so zagovarjali stariše s tem, da je dekle malo prida bilo. Ker pa je danes ocm iz zapora izpušen in bo nek preiskava tega početja zoper starše zunaj zapora tekla, se more misliti, da ni ravno vse tako grozno, kakor je prvi hrup zagnal. Čakajmo tedaj, kaj bo sodnija rekla. — Kakor slišimo, je znani ljubljanski malar gosp. Fr. Kurz žl. Goldenstein napravil domá v svojem stanovanji (v gosposkih ulicah) učilnico, v kateri trikrat v tednu od 12. do 1. ure malarstvo uči moške in ženske; plačilo je majhno, na mesec le 1 gold. 60 kr. nov. dn.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Po sklepu od 19. t. so presvittli cesar civilnega in vojaškega deželnega poglavarja ogerske dežele, gosp. nadvojvoda Albrecht-a, na njegovo lastno prošnjo s zahvalnim pismom odpustili iz dozdane službe, — ob enem pa fzm. viteza Benedek-a začasno izvolili na njegovo mesto in ukazali, naj se deželno poglavarstvo, ki je bilo zdaj ločeno v 5 razdelkov, spet zedini v eno oblastnijo. Moj namen je — pravi omenjeno cesarjevo pismo dalje — opravila političnega gospodarstva komitatnim oskerbnijam izročiti, jim po potrebah sedanjega časa prestvarjene komitatne zbore in odbore pridružiti in kakor v vseh drugih deželah tako tudi na Ogorskem samosvojno gospodarstvo po krajnih, kantonskih ali komitatnih občinah (soseskah), deželnih zborih in odbornikih deželnih zborov vpeljati.

— Novi vinski in mesni davek, ki je bil na prošnje iz vseh dežel, da bi se ne vpeljal, po cesarskem ukazu od 15. sept. l. l. odložen do 1. maja letošnjega leta, ima po cesarskem sklepu od 16. t. m. 1. dan prihodnjega mesca se povsod vpeljati, le na Horvaškem, Slavonskem, Kranjskem in v Istri je zavoljo sedanje revšine odložen do vseh Svetih prihodnjega leta

svoje kašte, in dajte kar morete svojim revnim bratom! Izmolili Vam bojo stoterno in stoterno povračilo.

*) Za letos je ta davek še odložen; pogledjte „Novičarja“ iz Dunaja. Vred.

*) Ker sočivje pri vsaki družini največ zdá, lansko leto pa se v teh krajih fižola in boba še za seme ni dobilo iz polja, stare zaloge pa se vé da tudi nič ni, bi se siromakom pač velika velika dobrota skazala, ako bi se jim razun živeža, ki ga vsaki dan potrebujejo, poslalo tudi fižola in boba za seme. Sežite, mili dobrotniki, ki imate te zaloge morebiti odveč, v

1861. „Da se pa odrajtovanje tega davka povsod olajša“, velevala ministerski ukaz nekatere nove določila.

— Dunajska banka je z oklicom od 20. t. m. podaljšala veljavo starih bankovcev še do 30. kimovca (septembra) letošnjega leta, to je, do tega dneva se bojo po vseh deželah našega cesarstva ali jemali za plačilo ali menjali v kasah banknih podružnic; — od 1. oktobra do konca tega leta se bodo jemali le še v banknih kasah na Dunaji; potem pa se bo vsak, ki bo hotel ta bankovec spečati, mogel obrniti do vodstva te banke.

— Ministerstvo notranjih opravil je razglasilo nov poduk, kako se o živinskih kugah ravnati, da se odvernejo ali pa že začete zatarejo.

— Obresti (činži) cerkvenih obligacij se imajo vprihodnje proti pobotnicami (kvitengami) izplačevati, ki jih je predstojnik cerkve podpisal in s cerkvenim pečatom potrdil. Da bi jih tudi ključarji ali patronatni reprezentantje podpisavali, ni več treba.

— Dunajski vradni časnik naznanja, da na loterijno posojilo, ki je bilo razpisano za 200 milijonov gold., se je v vsem skupaj podpisalo 76 milij. in 177.800 gold.

— Govori se, da je g. ministra Bruk-a božje udarilo, in da vodstvo dnarskega ministerstva je začasno državnemu svetovavcu Plener-ju izročeno.

Iz Tersta. 19. in 20. dan t. m. so gospode Brambilla, Mandolfo in Revotella na Dunaj v preiskavo peljali; Perugia je že čez en teden tam. Sliši se, da so ti že stari možaki veliko milijonov zastaviti hotli, da bi jih, dokler preiskava trpi, ne imeli zaprtih, al sodnija jim tega ni dovolila. — 16. dan. t. m. so se nekateri tesarji v arsenalu tukajšnjega Lloyda spuntali in višjo dnino terjali. Al ta punt je bil kmali zatert. Delavci so prišli spet sami dela prosit, in vse so tudi v delo vzeli razun 20, ki so znani, da radi rogovičijo.

Iz Benetk. Po tem, kakor se zdaj pridno dela, se more upati, da bo železnica med Kasarso in Nabrežino že 1. maja gotova.

Iz Českega. Iz Prage piše „Lumir“, da gospod dr. Fr. L. Rieger je te dni prišel iz Nice nazaj. Prihodnji mesec se bo vernil tudi gospod dr. Fr. Palacky, katerega žena se je v ondašnjih toplicah dobro pozdravila; berž po povratbi bo Palacky Otokarjev včr v českem jeziku na svetlo dal.

Iz Celja. V našem mestu imamo zdaj novo postavo za gašenje ognja, ktera je vredna, da si jo vse soseske, ki nimajo še dobre gasivne naprave, za izgled vzamejo. Vsak mestnjani ima po svojem stanu svoje opravilo določeno; vsi mestnjani so za tega voljo v več verst razdeljeni, ki imajo svoje vodnike in svoje gasilo. Tako so vsi Celjani ob sili ognja dobro vredjena požarna straža.

Horvaško. Iz Zagreba 16. aprila. „Agr. Zeitg.“ zagotavlja, da je vodstvo dunajske teržaške železnice ukazalo, da še ta teden se imajo dela za horvaško železnico pri Podsusedu začeti.

Ogersko. Iz Pešta. — Reka Tisa je napravila po več krajih hudo povodinj in škodo veliko. — Za gotovo se pripoveduje, da prvi škof in knez ogerski bode za rajnkim grofom Szechnyi-om 20. maja na zgodovinsko imenitnem polju ne delječ od Pešta napravil slovesno černo mašo.

Iz Galicije. Pastirski list gosp. škofa Przemysliškega, kateri žuga s cerkveno kaznijo vsem kristjanom, ki služijo pri judih, napravlja po deželi velik hrup, ker se res ne ujema z novimi cesarskimi postavami zastran judov. Da pa še veliko večji hrup ženejo nekateri dunajski časniki, ni čuda, ker je že davnej znano, da so jim le pravice judovskega naroda v serce prirašene.

Iz Rima. Papeževa terdna volja nek je, da general Lamoriciere nič ne počne zoper Romanijo, tedaj se bo le armada postavila v Umbrii med Rim in Jakin. Po iz-

gledu generala Lamoriciere-a se hoče več drugih mladih gospodov iz Francozkega v papeževo armado udinjati. Generala Lamoriciere in Goyon sta si prijazna in sta eden drugemu že obiskala. — Po pismu ministra Thouvenella bojo Francozi tako dolgo v Rimu ostali, „dokler ne bo Lamoriciere sam v stanu varovati papeževih dežel“. Po tem takem se francoska vlada res tako dela, kakor da bi bila Lamoriciere-a sama v Rim poslala.

Iz Napolitanskega. Punt v Sicilii je za zdaj zatert, deležniki puntarskih zborov so v smert obsojeni. Med vjetimi je veliko največje gospode; kdor more, beži iz dežele. Sicilijanci so v 2 kampa ločeni: eno želijo zedinjeni biti s Sardinijo, drugi hočejo samostojnost, in če bi treba bilo, pod krilom angležke vlade. Kralj je v hudi stiski.

Iz Florence 16. apr. Kralj sardinski je došel v naše mesto; sprejet je bil z neizrečeno slavo.

Iz Nice. Glasovanje Ničanov je končano; 24637 jih je reklo, da hočejo s Francozkom združeni biti, in le 160, da ne. Vidi se iz tega spet, kako izurjen je cesar Napoleon v umetnosti, da voda vselej priteče na njegov malin. General Garibaldi, rojen Ničan, se v pismu do Chiavarskega županijstva grozno huduje zoper to početje francoske vlade, ki je s silo in podkupovanjem premenila Nici narodnost, in je zlasti hud na duhovne, ki so o tem največ pomagali Napoleonu, ter pravi, da bo maševal to krivico, kadar pravica narodov ne bo več prazna beseda.

Francozko. Iz Pariza. Dve reči ste se zadnji čas tukaj pripetile, ki bote iznova pozornost celega sveta obrnile na Francozko. Prišla je namreč spet knjiga na dan, ki pod imenom „Coalition“ (zveza) osupnuje svet, kteremu razklada, da časi, ko so se vlade zvezovale in zedinovale, so pretekli in prišel je čas, da se zedinjujejo narodi; Francozi se ne bojé več zveze od leta 1814, ki je včinila mogočnost francosko. Ko knjiga na drobno popisuje, kako se bo Turčija delila, obeta Prusii, da bo smela vse nemške vlade požreti, ako bo Francozom pustila deželo ob levem bregu Rajna itd. „Moniteur“ je sicer okregal to knjižurico, ki izvira od časnikarja Dupont-a, — pa lani je bila tudi ravno taka s knjigo: „Napoleon III. pa Italija“. Pravijo, da Dupont je dobro uho nastavljal, kaj se govori v Tuillerijah, in kar je ondi slišal, je zapisal. — Druga novica, ki je osupnila svet, je, da francoska vlada želi zbor vladarjev, pa ne zavolj Savoje, ampak zavoljo prenarredbe evropskih pogodb od leta 1815. Da so te pogodbe Napoleonu tern v peti, je gotovo, in da želi njih preklica, tudi ni dvombe, — vendar pravi angležki „Observer“ od 22. t. m., da ni res, da bi bil cesar Napoleon kaj takega terjal; kongres bo le zavoljo Savoje. — Čedalje več se govori o gotovi zvezi med francosko in rusovsko vlado.

Špansko. Generala Ortega-a so ob glavo djali. 21. dan t. m. so v Tortosi vjeli tudi nekdanja kraljeviča španska: grofa Montemolina in brata njegovega Ferdinanda. Španska kraljica je v veliki zadregi, kaj bo počela s puntarjema kraljeve kervi.

Pogovori vredništva. Gosp. P. Pfeiferju v Šmartnem poleg Kranja: Tistih 3 gold. 14 krajc., ki so jih Vaši pridni šolarji za revno družino na Dolenskem zložili, smo prejeli in z drugimi darovi vred berž gosp. fajmoštru v M. poslali. V poslednjih „Novicah“ str. 127 stoji zahvaljenje za-nje. — Gosp. J. V. v Zar.: Vse smo prejeli in za slovar poslane besede berž izročili gosp. fajm. Z. Hvala lepa naj Vam je ob enem prošnja za blago podporo tudi vprihodnje. Ako pa z vsemi „Novicam“ namenjenimi spisi ne pridemo berž na dan, naj nam tega naši gosp. dopisniki ne zamerijo, ker si prizadevamo vedno po versti izdajati, kar smo prejeli, ako ni spis takega zapopadka, da mora hitro na dan, sicer zgubi zanimivost, ako se zakasni. — Gosp. C. v B: Da! pa leži še pri fin. prok.

Kursi na Dunaji 24. aprila.

5 % metaliki 69 fl. 25 kr. Ažijo srebra 32 fl. 75 kr.
Narodno posojilo 79 fl. 50 kr. Cekini 6 fl. 32 kr.